

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Stöd för bedömningen

Webbinarium om de ändringar som gjorts i läroplansgrundernas kapitel 6 till följd av det reviderade stödet för lärande och skolgång

5.11.2025

Presentationen

- Planeringen av undervisning och bedömning
- Studiegången enligt årskurs
- Sammanfattning av bedömningen ur klasslärarens eller ämneslärarens perspektiv i olika situationer
- Studiegången enligt årskurs
- Bedömning av en elev som ges elevspecifika stödåtgärder
- Bedömningen av kunnande vid framskridande i studier enligt målhelheter
- Bedömning av kunnande hos elev som studerar enligt avgränsad lärokurs
- Bedömning av kunnande vid tillfällig befrielse från att fullgöra lärokursen i läroämnet av hälsoskäl
- Bedömning av elever som studerar enligt verksamhetsområden
- Frånvaro och dess inverkan på bedömning
- Betygsmodeller och betygsanteckningar

Fokus i presentationen ligger på den summativa bedömningen.

Läroplansgrunderna i tjänsten eGrunder

Kapitel 6 Bedömning av elevens lärande och kunskande

<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/sv/perusopetus/419550/tekstikappale/429583>

Kapitel 7 Stöd för lärande och skolgång

<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/sv/perusopetus/419550/tekstikappale/430064>

Planeringen av en högklassig undervisning och bedömning är undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande

Utgångspunkten för planeringen av undervisningen är **de mål** som i den lokala läroplanen fördelats för årskursen.

Planeringen utgår från målen;

- när och hur de undervisas och vilka de mångsidiga pedagogiska metoderna är
- vilka de mångsidiga metoderna är för genomförande av prov på kunnande för den summativa bedömningen

I planeringen av bedömningen av kunnandet behöver man också beakta om bedömningen av kunnandet ska gälla fastställandet av verbala omdömen eller vitsord i

- eventuella mellanbetyg
- läsårsbetyg
- avgångsbetyg

Inga
ändringar

6.6.1 Studiegången enligt årskurs

<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/sv/perusopetus/419550/tekstikappale/7476794>

En elev uppflyttas till följande årskurs	Eleven kan också uppflyttas till följande årskurs	En elev kan stanna kvar i årskursen
om hen i de olika läroämnena som ingår i årskursens lärokurs har fått ett siffervitsord eller ett verbalt omdöme som motsvarar åtminstone hjälpliga kunskaper och färdigheter	även om hens prestationer skulle vara underkända i något läroämne, om man bedömer att hen kommer att klara av studierna i följande årskurs med godkänt resultat. 	- om elevens prestationer under läsåret trots stödåtgärder har underkänts i ett eller flera läroämnena. - trots att hen inte har underkända prestationer, om det anses ändamålsenligt med tanke på elevens allmänna framgång i skolan.

Om det finns risk för att elevens hela prestation under läsåret underkänns i något läroämne,

- ska eleven och vårdnadshavaren informeras om saken i god tid under läsåret
- ska man komma överens om åtgärder för att stödja lärandet.

Innan beslut fattas om att en elev stannar kvar i årskursen ska eleven beredas möjlighet att, utan att delta i undervisningen, vid ett särskilt tillfälle visa prov på att hen inhämtat godtagbara kunskaper och färdigheter i läroämnet i fråga.

Sammanfattning av bedömningen ur klasslärarens eller ämneslärarens perspektiv i olika situationer

1. Som utgångspunkt (underkapitel 7.2):

- Undervisning, lärande och bedömning i enlighet med läroplansgrunderna
- Undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande

2. Gruppspecifika stödformer som en del av undervisningen (underkapitel 7.3):

- Undervisning, lärande och bedömning i enlighet med läroplansgrunderna
- Undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande
- Undervisningen kompletteras med gruppspecifika stödformer

3. Elevspecifika stödåtgärder (underkapitel 7.4):

- Undervisning, lärande och bedömning i enlighet med läroplansgrunderna
- Undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande
- Undervisningen kompletteras med gruppspecifika stödformer och elevspecifika stödåtgärder

Sammanfattning av bedömningen ur klasslärarens eller ämneslärarens perspektiv i olika situationer, forts.

4. Avvikelse från den grundläggande utbildningens lärokurs eller målen i läroplanen

- Undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande
- Gruppsspecifika stödformer
- Framskridande i studier enligt målhelheter (5.4.3)
 - Undervisning och lärande enligt målhelheter antingen i snabbare eller långsammare takt än den egna årskursen, bedömningen sker i enlighet med läroplansgrunderna
- Avgränsning av lärokursen i läroämne (7.5.1):
 - Undervisning och lärande enligt avgränsad lärokurs, d.v.s. målen och innehållen som fördelats för läroämnet för årskursen i den lokala läroplanen begränsas
 - Läroämnet bedöms i relation till de elevspecifika mål som fastställs i planen för genomförande av elevspecifikt stöd.
 - > vi betyg ska verbala omdömen användas, med undantag av slutbedömningen då siffervitsordet 5* ska antecknas
- Tillfällig befrielse från att fullgöra lärokursen i läroämnet på grund av hälsoskäl (7.5.2)
 - Undervisning, lärande och bedömning i enlighet med läroplansgrunderna;
 - beslut om stöd enligt 20 h § med tillfällig befrielse från att fullgöra lärokursen innebär inte befrielse från att fullgöra lärokursen

Bedömning under och vid utgången av den grundläggande utbildningen av en elev som ges elevspecifika stödåtgärder

- Undervisningen och bedömningen ska genomföras i enlighet med riktlinjerna i läroplansgrunderna
 - Elevens lärande och skolgång kan stödjas med både gruppspecifika stödformer och elevspecifika stödåtgärder samtidigt.
 - De mångsidiga sätten att påvisa kunnande ska beaktas med till exempel möjlighet till tilläggstid, muntlig komplettering av skriftliga prov på kunnande, användning av hjälpmedel (beroende på vad provet på kunnande ska mäta), uppspjälkning av prov på kunnande i flera delar.

Avvikelse från den grundläggande utbildningens lärokurs eller målen i läroplanen och bedömningen av kunnande

Lag om grundläggande utbildning 20 h §

*Med stöd av 20 f § kan utbildningsanordnaren besluta att avvikelse kan göras från den grundläggande utbildningens lärokurs eller målen i läroplanen, **om eleven trots gruppspecifika stödformer och elevspecifika stödåtgärder inte med godkänt resultat klarar av den grundläggande utbildningens lärokurs eller målen i läroplanen.** Beslutet förutsätter en bedömning enligt 20 d § och en plan enligt 20 e §. **Avvikelse från lärokursen eller målen är en åtgärd som ska användas i sista hand.***

Avvikelse kan göras genom

- Framskridande i studier enligt målhelheter
- Avgränsning av målen och innehållen i lärokursen i läroämnet
- Tillfällig befrielse från att fullgöra lärokursen i läroämnet av hälsoskäl

Bedömningen av kunnande vid framskridande i studier enligt målhelheter (kap 5.4.3)

- För en elev som framskrider i studierna enligt målhelheter ska en **plan** utarbetas. I planen ska målhelheterna för eleven, innehållet i målhelheterna, elevens framskridande i studierna och principerna för bedömningen av eleven framgå.
 - Målhelheterna ska i huvudsak bildas utgående från målen inom de helheter som består av årskurserna 1–2, 3–6 och 7–9.
- Eleven går vidare till årskurs 3 och 7 i huvudsak först då hen har avlagt de målhelheter enligt den plan som utarbetats för hen med godkänt resultat.
- I övergångsskedet mellan årskurserna 3–6 och 7–9 ska elevens kunnande bedömas i relation till de nationella kunskapskraven.

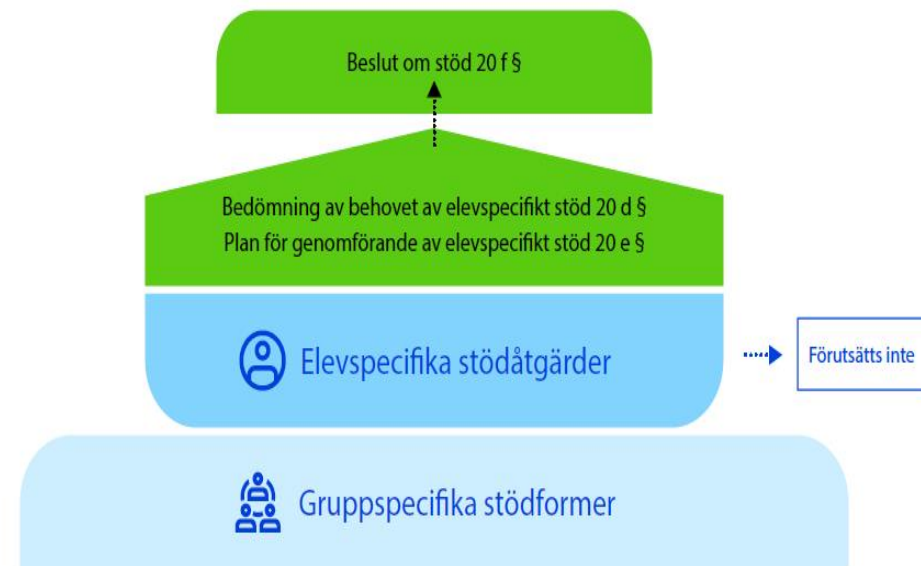
Eleven framskrider i studierna enligt målhelheter i **långsammare takt** än den egna årskursen

Undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande

Eleven framskrider i studierna enligt målhelheter i **snabbare takt** än den egna årskursen

Undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande

Bedömning av kunnande vid framskridande i studier enligt målhelheter (kap 5.4.3), forts.

- En elev som framskrider i studierna enligt målhelheter får i slutet av läsåret ett läsårsbetyg;
 - i läsårsbetyget ska antecknas alla de studier som ingår i den plan som utarbetats för eleven,
 - i läsårsbetyget ska antecknas en bedömning läroämnesvis över de studier som eleven slutfört med godkända prestationer,
 - bedömningen av målhelheter som eleven ännu inte slutfört ska inte antecknas i läsårsbetyget,
 - i tilläggsuppgifterna på betyget antecknas enligt vilken årskurs eleven studerat de läroämnena i vilka eleven framskrider enligt målhelheter.
- Efter det avslutade läsåret går eleven vidare i sina studier till följande årskurs.
- Genom att framskrida i studierna enligt målhelheter kan man om det behövs undvika att eleven stannar kvar på årskursen och på så sätt undvika att elevens alla prestationer under läsåret i fråga upphör att gälla. En elev som framskrider i studierna enligt målhelheter kan stanna kvar på årskursen endast i det fall att den allmänna skolframgången är svag.
- En elev i årskurs nio räknas som elev i ifrågavarande årskurs ända tills hen avlagt hela den grundläggande utbildningens lärokurs och får ett avgångsbetyg eller avgår från skolan.

Bedömning av kunnande hos elev som studerar enligt avgränsad lärokurs

Lärokursen i ett läroämne avgränsas först när eleven trots gruppspecifika stödformer och elevspecifika stödåtgärder **inte med godkänt resultat** (vitsordet hjälpliga kunskaper, 5) klarar av att genomföra den grundläggande utbildningens lärokurs och uppnå målen i läroplanen. Därtill ska eleven redan utöver andra former som en elevspecifik stödåtgärd **fått undervisning i ifrågavarande läroämne av en speciallärare eller en specialklasslärare i en smågrupp eller specialklass.**

- Bedömningen av elevens kunnande ska genomföras enligt målen som fastställts för eleven i planen för genomförande av elevspecifikt stöd och de riktlinjer som definieras i läroplansgrundernas kapitel 6.
 - Vid bedömningen ska verbala omdömen användas, med undantag av slutbedömningen. Det verbala omdömet ska förses med en asterisk (*) som beteckning för avgränsningen.
 - I avgångsbetyg ska siffervitsordet 5* antecknas.
- ➡ Slutvitsord som bildats före 1.8.2025 för avslutade lärokurser som studerats enligt individualiserade mål ska inte ändras.

Bedömning av kunnande vid tillfällig befrielse från att fullgöra lärokursen i läroämnet av hälsoskäl

- Om ett beslut om stöd fattas för eleven om tillfällig befrielse från att fullgöra lärokursen i läroämnet av hälsoskäl ska lösningar i fråga om **elevens sätt att påvisa kunnande och bedömningen planeras i förväg**:
 - på vilka sätt kan eleven påvisa kunnande i de mål som i den lokala läroplanen fastställts för årskursen då hen återvänder till skolgång enligt ordinarie timfördelning.
- När man planerar att tillfälligt befria en elev från att fullgöra lärokursen i ett läroämne skulle det vara viktigt att se till att eleven får undervisning i läroämnet ens i någon mån.
- Beslut om stöd enligt 20 h § i lagen om grundläggande utbildning innebär inte att eleven befrias från studier i lärokursen.

Bedömning av elever som studerar enligt verksamhetsområden

- Prestationer av en elev som deltar i undervisning som ordnas enligt verksamhetsområden ska bedömas i relation till de mål som ställts upp för respektive verksamhetsområde; motoriska färdigheter, språk och kommunikation, sociala färdigheter, färdigheter i dagliga rutiner och kognitiva färdigheter.
- Förfaringssätten vid bedömningen ska planeras och genomföras med beaktande av elevernas ålder och förutsättningar.
- Man ska ta i beaktande elevernas olika sätt att lära sig och arbeta samt se till att det inte finns hinder för dem att visa sitt kunnande. I bedömningen ska man fästa uppmärksamhet vid elevens hälsotillstånd och specialbehov. Behovet av stöd för lärande samt andra orsaker som inverkar på påvisande av kunnande ska beaktas i förfaringssätten vid bedömningen så, att eleven har möjlighet att med hjälp av specialarrangemang och alternativa metoder visa sitt kunnande.
- I undervisning som ordnas enligt verksamhetsområde ska verbala omdömen användas både i läsårsbetyg och i avgångsbetyg.

6.9 Frånvaro och dess inverkan på bedömning

- Eleven ska delta i undervisningen om hen inte **av hälsoskäl tillfälligt beviljats befrielse från undervisningen**. (Lag om grundläggande utbildning 35 §). Studierna för och bedömningen av en elev kan delvis ordnas på annat sätt om det är motiverat av skäl som har samband med elevens hälsotillstånd. Efter befrielsen ska studierna anordnas och bedömningen av eleven genomföras på ett ändamålsenligt sätt så, att eleven kan **påvisa sitt kunnande i enlighet med grunderna för läroplanen**.
-
- Om eleven är **olovligt frånvarande** och inte deltar i undervisning, prov eller andra möjligheter som hen erbjudits för att visa prov på sitt kunnande och hen inte har godkända prestationer i relation till de mål som fastställts i den lokala läroplanen, **kan eleven i läsårsbetyget få ett underkänt vitsord i läroämnet**.
 - Se även Utbildningsstyrelsens webbplats om Skolengagemang och ingripande vid frånvaro:
<https://www.oph.fi/sv/skolengagemang-och-ingripande-vid-franvaro>

6.9 Frånvaro och dess inverkan på bedömning, forts.

- Utbildningsanordnaren är skyldig att följa upp elevers frånvaro.
- Frånvaro i sig utgör inte en grund för bedöma eleven med ett underkänt vitsord.
- Eleven ska trots frånvaro erbjudas möjligheter att påvisa kunnande i de mål som fördelats för årskursen i den lokala läroplanen

Bedömningen av en elev som återvänder från utlandet till studier i den grundläggande utbildningen i Finland:
<https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/skolgangen-elever-i-den-grundlaggande-utbildningen-som-atervander-till>

7 § i läropliktslagen

Betygsmodeller

- I underkapitel 6.11 i läroplansgrunderna föreskrivs om betyg som ska användas vid bedömning av elevens lärande och kunnande i den grundläggande utbildningen.
 - Betyg som ska användas i den grundläggande utbildningen:
 - läsårsbetyg
 - mellanbetyg (enligt utbildningsanordnarens beslut)
 - skiljebetyg
 - avgångsbetyg
- Utbildningsanordnaren beslutar om betygens utformning.
- Utbildningsstyrelsen har utarbetat modellbetyg för läsårsbetyg i årskurs 6 och för avgångsbetyg till stöd för utbildningsanordnare. Betygsmodellerna är uppdaterade i enlighet med de grunder för läroplanen för den grundläggande utbildningen som trädde i kraft den 1 augusti 2025.

Betygsanteckningar

Verbala omdömen vid bedömning av lärokurs som avgränsats / i betyg över studier enligt verksamhetsområden:

- I kapitel 6 i läroplansgrunderna ges utbildningsanordnaren rätt att besluta om man använder ett verbalt omdöme med skalan godkänd/underkänd eller till exempel en fyrgradig skala. I ett och samma betyg kan man använda olika skalor.
 - Av betyget ska framgå vilken bedömningsskala bedömningen i respektive läroämne grundar sig på.
 - I varje läroämne ska ges åtminstone omdömet godkänd/underkänd.
- Av det verbala omdömet ska framgå om elevens prestation är godkänd eller underkänd. Ett verbalt omdöme kan kompletteras med ett beskrivande omdöme som ges som bilaga till betyget.

<https://www.oph.fi/sv/vanliga-fragor/nar-och-hur-ska-man-ge-verbala-omdomen-i-betyg>

Betygsanteckningar, forts.

- Ett **undantag** från anteckningar i avgångsbetyg är slutvitsord som bildats för lärokurser som studerats enligt **individualiserade mål före den reviderade lagen om grundläggande utbildning** som trädde i kraft den 1 augusti 2025. Slutvitsord för sådana lärokurser ska överföras som sådana i avgångsbetyg markerade med asterisk och ska inte ändras retroaktivt.
- Under punkten *Tilläggsuppgifter* i avgångsbetyg ska vitsord för individualiserade respektive avgränsade lärokurser antecknas enligt följande:
 - Eleven har studerat lärokurser vars vitsord markerats med en asterisk enligt en avgränsad lärokurs.
 - Eleven har studerat lärokurser vars vitsord markerats med en asterisk enligt en individualiserad lärokurs före den 1 augusti 2025.

LÄSÅRSBETYG ÅRSKURS 6

Utbildningsanordnare och skolans namn

Elevens namn och födelsetid

Datum då betyget utfärdas

Elevens studieprogram	Omfattning	Bedömning
Modersmål och litteratur		
Svenska och litteratur	x åvt	8
Det andra inhemska språket		
Finska (A1-lärokurs, modersmålsinriktad finska) x åvt		7
Främmande språk		
Engelska (A2)	x åvt	10
Matematik	x åvt	godkänd*
Omgivningslära	x åvt	5
Religion/Livsåskådningskunskap	x åvt	7
Historia	x åvt	9
Samhällslära	x åvt	10
Musik	x åvt	6
Kurs i att spela i band	1 åvt	godkänd
Bildkonst	x åvt	8
Fördjupad valfri kurs i bildkonst	2 åvt	7
Slöjd	x åvt	9
Gymnastik	x åvt	10
Tillämpade valfria ämnen		
Drama	1 åvt	godkänd
Uppförande		9

AVGÅNGSBETYG FRÅN DEN GRUNDLÄGGANDE UTBILDNINGEN

Utbildningsanordnare och skolans namn

Elevens hela namn och personbeteckning

Datum då betyget utfärdas

Elevens studieprogram	Omfattning	Bedömning
Modersmål och litteratur		
Svenska och litteratur	x åvt	9 berömliga
Det andra inhemska språket		
Finska (A1-lärokurs, modersmålsinriktad finska) x åvt		8 goda
Främmande språk		
Engelska (A2-lärokurs)	x åvt	10 utmärkta
Franska (B2-lärokurs)	4 åvt	8 goda
Matematik	x åvt	9 berömliga
Geografi	x åvt	5 hjälpliga
Biologi	x åvt	5 hjälpliga*
Fysik	x åvt	6 försvarliga
Kemi	x åvt	7 nöjaktiga
Hälsokunskap	x åvt	9 berömliga
Religion/Livsåskådningskunskap	x åvt	8 goda
Historia	x åvt	7 nöjaktiga
Samhällslära	x åvt	8 goda
Musik	x åvt	10 utmärkta
Kurs i orkestermusik	1 åvt	godkänd
Bildkonst	x åvt	9 berömliga
Fördjupad valfri kurs i bildkonst	2 åvt	8 goda
Slöjd	x åvt	7 nöjaktiga
Gymnastik	x åvt	10 utmärkta
Huslig ekonomi	x åvt	9 berömliga
Tillämpade valfria ämnen		
Informations- och kommunikationsteknologi	1 åvt	godkänd
Hållbar utveckling	1 åvt	godkänd
Drama	1 åvt	deltagit

Elevhandledning och praktik arbetslivsorientering har ingått i elevens studieprogram.

Kommande fortbildningar

Information om webinarier och fortbildningar finns i Utbildningsstyrelsens evenemangskalender:

<https://www.oph.fi/sv/evenemangskalender>

<https://www.oph.fi/fi/tapahtumakalenteri>

- **Ohjaus, eriyttäminen ja tuki käsityön opetuksessa**
17.11.2025
- **Aineenopetus ja oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt** 24.11.2025, kohderyhmänä matematiikan ja reaaliaineiden opettajat (inhååll även på svenska?)
- **Kielten opettajien webinaarisarja**, teemana mm. oppilaiden kielitaidon arviointi kehittyvän kielitaidon asteikon ja maamerkkien avulla 20.11.2025 ja 10.12.2025 (inhååll även på svenska)
- **Eurooppalaisen kielisalkun 2024 julkaisuwebinaari** 26.11.2025, teemana mm. oppilaan itsearviointi kielisalkun avulla
- **TUVA-tuokio 6.11.2025**, teemoina käytänteet liittyen perusopetuksen päättöarvosanojen korotukseen erityisessä tutkinnossa päättötodistuksen saamisen jälkeen ja yhteishaku

Tack

[utbildning\(at\)oph.fi](mailto:utbildning(at)oph.fi)